

Broj: 01/4-50-3-4-15/15
Sarajevo, 27. 10. 2015.

ZASTUPNIČKOM DOMU
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

Na temelju čl. 32. i 47. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 79/14), a u skladu s ovogodišnjim Planom Povjerenstva za razmatranje revizorskih izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH u 2014. godini, Povjerenstvo za financije i proračun Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je na 15. sjednici, održanoj 27. 10. 2015., razmatralo i usvojilo te Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavlja

ZBIRNO MIŠLJENJE
O REVIZORSKIM IZVJEŠĆIMA O FINACIJSKOM POSLOVANJU
INSTITUCIJA BIH ZA 2014. GODINU
s prijedlogom zaključaka

I. UVOD

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je 10. i 14. 7. 2015. Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavio izvješća o reviziji financijskog poslovanja 73 institucije BiH za 2014. godinu.

II. ANALIZA REVIZORSKIH IZVJEŠĆA ZA 2014. GODINU U
POVJERENSTVU

a) Metodologija rada Povjerenstva

Povjerenstvo za financije i proračun Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je, na temelju Smjernica za pregled i analizu revizorskih izvješća, usvojenih u sklopu suradnje s Odjelom za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID) u 2008. godini, izradilo ovogodišnji Plan razmatranja revizorskih izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH u 2014. godini (u daljnjem tekstu: Plan Povjerenstva), koji je usvojilo na 10. sjednici, održanoj 21. 7. 2015.

Povjerenstvo je 23. 7. 2015. navedeni plan dostavilo Uredu za reviziju, Kolegiju Zastupničkog doma, tajniku Zastupničkog doma i svim revidiranim institucijama BiH s ciljem pravovremenog informiranja.

b) Izrada tabličnih pregleda realizacije revizorskih preporuka za sve institucije BiH u 2014. za razdoblje od 2010. do 2014. godine

Shodno višegodišnjoj praksi, Povjerenstvo je i ove godine, u suradnji s konzultantima na Projektu jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini (USAID SGIP), pripremio tablične preglede realizacije revizorskih preporuka za 73 proračunska korisnika koji obuhvaćaju najznačajnije podatke iz izvješća revizije za razdoblje od posljednjih pet godina, tj. od 2010. do 2014. godine. Tablični pregledi su, uz ostale namjene, poslužili članovima Povjerenstva za sagledavanje višegodišnjeg trenda promjena u financijskom poslovanju svake institucije i omogućili kvalitetniju obradu revizorskih izvješća.

c) Korespondencija Povjerenstva s Uredom za reviziju

Povjerenstvo je, sukladno Planu Povjerenstva, od Ureda za reviziju zahtijevalo dostavu određenih informacija vezanih uz reviziju financijskog poslovanja institucija za 2014. godinu i ranije godine, po uzoru na višegodišnju praksu.

U dopisu Povjerenstva, poslanom 13. 7. 2015., od Ureda za reviziju zatraženo je da:

- u roku od sedam dana dostavi pregled utvrđenih revizorskih mišljenja o svim revidiranim institucijama BiH u 2014. godini;
- u roku od sedam dana dostavi popis izvješća po financijskoj reviziji za 2014. godinu koja zahtijevaju posebnu pozornost Povjerenstva s prijedlogom pojedinačnih korektivnih mjera;
- u roku od deset dana dostavi prijedlog sustavnih mjera kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizorskih nalaza;
- u roku od deset dana dostavi tablični pregled ponavljanja najčešćih nalaza revizije za razdoblje 2010.-2014. godine, kao i tablični pregled izraženih mišljenja revizora u razdoblju 2010.-2014. godina (dopuniti prošlogodišnje tablice podacima iz 2014. godine).

Ured za reviziju je 20. 7. 2015. dostavio Povjerenstvu odgovore na tražene informacije.

O svim dostavljenim informacijama Ureda za reviziju detaljnije u Dijelu III. Zbirnog mišljenja.

d) Pojedinačna zaduženja članova Povjerenstva

Na 11. sjednici Povjerenstva, održanoj 25. 8. 2015., zaduženi su članovi Povjerenstva koji će biti izvjestitelji na sjednici Doma za pojedinačna revizorska izvješća iz *druge skupine*.

Članovi Povjerenstva upoznati su s načinom obrade revizorskih izvješća, koji obuhvaća: detaljno upoznavanje sa sadržajem revizorskog izvješća, sagledavanje višegodišnjeg trenda financijskog poslovanja institucije iz tabličnih prikaza, obavljanje javnog očitovanja predstavnika institucije o pitanjima koja u najvećoj mjeri odražavaju sadržaj pitanja koja su prethodno upućena instituciji radi pripreme za očitovanje, kao i mogući upiti Uredu za reviziju o poslovanju institucije, a sve s ciljem pripreme završnih zaključaka izvjestitelja navedenih u pojedinačnom mišljenju Povjerenstva za određenu instituciju BiH.

Također, Povjerenstvo je na 11. sjednici odlučilo razmatrati i revizorsko izvješće o financijskom poslovanju Uprave za neizravno oporezivanje BiH za 2014. godinu, koje je dobilo revizorsko „pozitivno mišljenje uz isticanje predmeta“, te obaviti javno saslušanje predstavnika Uprave.

e) Razvrstavanje revizorskih izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu

Na temelju dopisa Ureda za reviziju, dostavljenog 20. 7. 2015., može se konstatirati da su mišljenja revizije o financijskom poslovanju u 2014. godini utvrđena za **73 institucije BiH, od kojih su 31 „pozitivna mišljenja“, 36 „pozitivnih mišljenja uz isticanje predmeta“, te jedno „mišljenje s rezervom“ i 5 „mišljenja s rezervom uz isticanjem predmeta“.**

Sukladno Planu Povjerenstva, revizorska izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu razvrstana su u dvije skupine:

- *prvu skupinu izvješća* čine izvješća s revizorskim „pozitivnim mišljenjem“ i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“, koja se izuzimaju iz procedure u povjerenstvu do održavanja posljednje sjednice posvećene razmatranju revizorskih izvješća, na kojoj će biti usvojena mišljenja Povjerenstva o tim izvješćima;
- *drugu skupinu izvješća* čine izvješća s revizorskim „mišljenjem s rezervom“ i „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“ i izvješća na koje Ured za reviziju institucija BiH ukaže Povjerenstvu da obrati posebnu pozornost prilikom razmatranja. Povjerenstvo razmatra izvješća iz *druge skupine* uz javno očitovanje njihovih predstavnika na redovitoj sjednici.

• Pozitivna mišljenja (31 institucija BiH):

1. Agencija za antidopinšku kontrolu BiH
2. Agencija za državnu službu BiH
3. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH
4. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
5. Agencija za osiguranje u BiH
6. Agencija za poštanski promet BiH
7. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH
8. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH
9. Agencija za sigurnost hrane BiH
10. Agencija za statistiku BiH
11. Agencija za promidžbu inozemnih ulaganja u BiH
12. Agencija za zaštitu osobnih podataka BiH
13. Arhiv BiH
14. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja BiH
15. Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH
16. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
17. Direkcija za europske integracije BiH
18. Institucija ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH
19. Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH
20. Institut za akreditiranje BiH
21. Institut za intelektualno vlasništvo BiH
22. Institut za standardizaciju BiH
23. Konkurencijsko vijeće BiH
24. Memorijalni centar Srebrenica – Potočari spomen-obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995 godine Srebrenica
25. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
26. Odbor državne službe za žalbe BiH

27. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
28. Sud BiH
29. Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja
30. Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju BiH
31. Ured za zakonodavstvo BiH.

• **Pozitivna mišljenja uz isticanje predmeta (36 institucija BiH):**

1. Agencija za javne nabave BiH
2. Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
3. Agencija za policijsku potporu
4. Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
5. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH
6. Centar za uklanjanje mina u BiH
7. Središnje izborno povjerenstvo BiH
8. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
9. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
10. Državna agencija za istrage i zaštitu BiH
11. Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH
12. Fond za povratak BiH
13. Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH
14. Granična policija BiH
15. Institut za mjeriteljstvo BiH
16. Institut za nestale osobe BiH
17. Jedinica za provedbu Projekta izgradnje Zavoda za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH
18. Povjerenstvo za koncesije BiH
19. Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH
20. Ministarstvo pravde BiH
21. Ministarstvo sigurnosti BiH
22. Ministarstvo civilnih poslova BiH
23. Ministarstvo financija i trezora BiH
24. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
25. Tužiteljstvo BiH
26. Parlamentarna skupština BiH
27. Pravobraniteljstvo BiH
28. Predsjedništvo BiH
29. Regulatorna agencija za komunikacije BiH
30. Uprava za neizravno oporezivanje BiH
31. Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH
32. Ured za razmatranje žalbi
33. Ured za veterinarstvo BiH
34. Ustavni sud BiH
35. Vijeće za državnu potporu
36. Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH.

a. **Drugu skupinu izvješća** čini šest izvješća, od kojih je jedno izvješće s revizorskim „mišljenjem s rezervom“ i pet izvješća s revizorskim „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“.

Povjerenstvo je na 11. sjednici, održanoj 25. 8. 2015., odlučilo razmatrati i revizorsko izvješće o financijskom poslovanju Uprave za neizravno oporezivanje BiH za 2014. godinu, koji je dobio revizorsko „pozitivno mišljenje uz isticanje predmeta“.

Povjerenstvo je detaljno razmotrilo izvješća iz *druge skupine i revizorsko izvješće* za Upravu za neizravno oporezivanje BiH uz javno očitovanje njihovih predstavnika na svojoj redovitoj sjednici.

U ovu skupinu revizorskih izvješća spada sljedećih sedam institucija BiH, uz navođenje pojedinačno zaduženih članova Povjerenstva, i to:

Red. br.	Naziv institucije BiH	Zaduženi član Povjerenstva
1.	Ministarstvo obrane BiH	Dušanka Majkić
2.	Služba za poslove sa strancima	Predrag Kožul
3.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Amir Fazlić i Mirsad Isaković
4.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Salko Sokolović i Nenad Lalić
5.	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH	Aleksandra Pandurević
6.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	Jasmin Emrić i Damir Bećirović
7.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	članovi Povjerenstva

f) **Korespondencija Povjerenstva s institucijama koje su imale izvješće iz *druge skupine*, čije je financijsko poslovanje u 2014. godini revizor kvalificirao „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“, i s Upravom za neizravno oporezivanje BiH, za čije je financijsko poslovanje revizor izdao „pozitivno mišljenje uz isticanje predmeta“**

Povjerenstvo je 23. 7. 2015. i 26. 8. 2015. uputilo opći dopis svim institucijama BiH koje su imale izvješće iz *druge skupine* i Upravi za neizravno oporezivanje BiH, tražeći da mu dostave pisani odgovor u obliku informacije najkasnije do 20. 8. 2015., odnosno do 7. 9. 2015. za Upravu za neizravno oporezivanje BiH.

Opći dopis sadržavao je pitanja o realizaciji preporuka revizije za 2014. godinu, nerealiziranim preporukama za 2013. godinu, razlozima ponavljanja nerealiziranih preporuka ili povećanja broja nalaza ili povećanja broja i opsega kvalifikacija u revizorskom mišljenju, razlozima stagnacije u realizaciji revizorskih preporuka ili pogoršanja na dugogodišnjoj ili godišnjoj osnovi, vremenu potrebnom za pristupanje otklanjanju uzroka navedenih u revizorskom izvješću i pripremi pisane projekcije primjene revizorskih preporuka, potrebi za izradom višegodišnjeg programa otklanjanja poremećaja u poslovanju koji se stalno ili povremeno obnavljaju u godišnjim revizorskim izvješćima, te eventualnim sustavnim mjerama koje bi pomogle rješavanju problema navedenih u revizorskom izvješću. Ove su godine svih sedam institucija BiH dostavile Povjerenstvu traženu informaciju.

g) **Javna očitovanja o revizorskim izvješćima iz *druge skupine* i revizorskom izvješću za Upravu za neizravno oporezivanje BiH.**

Povjerenstvo je provelo javna očitovanja predstavnika svih institucija čija su revizorska izvješća svrstana u *drugu skupinu* i predstavnika Uprave za neizravno oporezivanje BiH (sedam revidiranih institucija).

Povjerenstvo je razmatralo navedena revizorska izvješća, uz javna očitovanja njihovih predstavnika, na 13. sjednici, održanoj 29. 9. 2015. godine.

Javnim očitovanjima odazvali su se predstavnici svih sedam institucija BiH, koliko ih je bilo predmetom detaljne obrade u povjerenstvu ove godine.

h) Izrada i usvajanje pojedinačnih mišljenja Povjerenstva i Zbirnog mišljenja o financijskoj reviziji za 2014. godinu

U smislu Plana, Povjerenstvo nije detaljno obrađivalo revizorska izvješća s „pozitivnim mišljenjem“ i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“, ali je o toj skupini institucija BiH sastavilo posebno mišljenje Povjerenstva s dodatnim zaključkom za institucije s „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“, koje čini jedinstvenu cjelinu sa Zbirnim mišljenjem kao Prilog 1. Zbirnog mišljenja.

Istodobno je Povjerenstvo detaljno analiziralo izvješća s revizorskim „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“ i revizorsko izvješće za Upravu za neizravno oporezivanje BiH, te je za svaku instituciju sastavilo pojedinačno mišljenje Povjerenstva sa zaključcima njegovog izvjestitelja (ukupno sedam pojedinačnih mišljenja), koja čine jedinstvenu cjelinu sa Zbirnim mišljenjem kao Prilog 2. Zbirnog mišljenja.

Ovo Zbirno mišljenje Povjerenstva o financijskoj reviziji za 2014. godinu, zajedno s prilogima 1. i 2. Zbirnog mišljenja, Povjerenstvo je usvojilo na 15. sjednici, održanoj 27. 10. 2015., te ih uputilo Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH u daljnju proceduru, s prijedlogom za usvajanje.

III. OPĆI OSVRT POVJERENSTVA NA NALAZE REVIZIJE ZA 2014.

a) Institucije BiH s posebnim tretmanom Povjerenstva

Ured za reviziju je dopisom od 20. 7. 2015. sugerirao Povjerenstvu da, prilikom analize revizorskih izvješća za 2014. godinu, posebnu pozornost posveti institucijama koje su dobile „mišljenje s rezervom“ i „mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta“.

Druga skupina izvješća - jedna institucija dobila je „mišljenje s rezervom“, pet institucija dobile su „mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta“ i jedna institucija dobila je „pozitivno mišljenje uz isticanje predmeta“:

Red. br.	Naziv institucije BiH	Broj kvalifikacija	Broj istaknutih predmeta u mišljenju
1.	Ministarstvo obrane BiH	3	3
2.	Služba za poslove sa strancima	2	1
3.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	1	4
4.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	1	2

5.	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH	1	1
6.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	1	0
7.	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	0	3

Ostale institucije BiH s revizorskim „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“ navedene su u Dijelu II. e) ovoga Mišljenja.

Što se tiče prijedloga pojedinačnih korektivnih mjera prema navedenim institucijama, Ured za reviziju smatra da su preporuke navedene u izvješćima za svakog pojedinačnog klijenta ujedno i prijedlozi pojedinačnih korektivnih mjera, s ciljem otklanjanja nepravilnosti i sprječavanja njihovog ponavljanja. Također smatra potrebnim hitno pristupiti realizaciji navedenih preporuka, kako bi se spriječila mogućnost njihovog ponavljanja u tekućem proračunskom razdoblju.

Stoga je Povjerenstvo u svojim pojedinačnim mišljenjima naložila ovim institucijama da postupe prema utvrđenim preporukama revizije i u što kraćem roku otklone uočene nedostatak ili poduzmu aktivnosti kako bi se spriječilo ponavljanje određenih revizijskih nalaza, tj. da potpuno provedu preporuke revizije.

b) Osvrt Povjerenstva na strukturu izraženih revizorskih mišljenja za prethodne tri godine

Prilikom izrade tabličnih pregleda realizacije revizorskih preporuka u kojima se, uz ostalo, navodi i revizorsko mišljenje za svakog proračunskog korisnika za razdoblje od pet godina, tj. od 2010. do 2014. godine, te na osnovi dostavljene tablice Ureda za reviziju s pregledom izraženih mišljenja revizora za razdoblje od 2010. do 2014. godine, Povjerenstvo je uočilo sljedeće:

- postotak izraženih „pozitivnih mišljenja“ u 2014. godini u odnosu na istovrsni postotak u 2013. godini veći je za 13,30%;
- postotak izraženih „pozitivnih mišljenja uz isticanje predmeta“ u 2014. godini u odnosu na istovrsni postotak u 2013. godini manji je za 11,8%,
- postotak izraženih „mišljenja s rezervom“ u 2014. godini u odnosu na istovrsni postotak u 2013. godini neznatno je manji, i to za 1,5%.

Nažalost, iako je primjetan pozitivan iskorak pokazatelja vezanih uz izražena mišljenja revizora u odnosu na prethodnu godinu, navedenih šest izvješća revizije koji sadrže „mišljenje s rezervom“ i „mišljenje s rezervom uz isticanje predmeta“ pripadaju institucijama čija potrošnja zahvaća 43,78% proračuna institucija BiH. Stoga, Povjerenstvo smatra potrebnim prioritetno razmatrati ovu skupinu institucija pri planiranju daljnjih mjera za jačanje sustava unutarnjih kontrola, jačanje proračunskog nadzora i unutarnje revizije, te jačanje sustava financijskog upravljanja.

<i>Izražena mišljenja revizora</i>	Proračunska godina 2012.		Proračunska godina 2013.		Proračunska godina 2014.	
	Broj objavljenih izvješća	Postotak	Broj objavljenih izvješća	Postotak	Broj objavljenih izvješća	Postotak
Revizorska izvješća s „pozitivnim mišljenjem“	4	5,56%	21	29,17%	31	42,47%
Revizorska izvješća s „pozitivnim mišljenjem uz skretanje pozornosti“	58	80,56%	44	61,11%	36	49,32%
Revizorska izvješća s izraženom rezervom	10	13,89%	7	9,72%	6	8,22%
Revizorska izvješća s izraženim negativnim mišljenjem	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ukupan broj revidiranih institucija:	72	100,00%	72	100,00%	73	100,00%

c) Osvrt Povjerenstva na najčešće identificirane nalaze revizije

Na osnovi tablica Ureda za reviziju o najčešće ponavljanim revizijskim nalazima u prethodnih pet godina i uz tehničku podršku projekta USAID SGIP-a u BiH, Povjerenstvo se upoznao s najčešćim revizijskim nalazima u izvješćima o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu. Tako je identificirano sedam kategorija revizijskih nalaza koji se pojavljuju u revizorskim izvješćima za 2014. godinu u postotku većem od 20%, u odnosu na ukupan broj revidiranih institucija. Njihov prikaz prema padajućoj ljestvici učestalosti pojavljivanja je sljedeći:

1. Slabosti u primjeni propisa iz područja javnih nabava identificirane su u 35 izvješća od ukupno 73 revidirane institucije (stupanj zastupljenosti: 47,95 %).
2. Nalazi vezani uz pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola i izgradnju sustava unutarnjih kontrola identificirani su u 26 izvješća od ukupno 73 revidirane institucije (stupanj zastupljenosti: 35,62 %).
3. Nalazi vezani uz nedostajuća interna pravila i/ili nedosljednu i neodgovarajuću primjenu usvojenih internih pravila, propisa i zakona identificirani su u 26 izvješća od ukupno 73 revidirane institucije (35,62 %).
4. Nalazi vezani uz nedostatke u upravljanju ljudskim resursima identificirani su u 22 izvješća revizije od ukupno 73 revidirane institucije (stupanj zastupljenosti: 30,14 %).
5. Nalazi vezani uz troškove reprezentacije identificirani su u 21 izvješću od ukupno 73 revidirane institucije (stupanj zastupljenosti: 28,77 %).
6. Nalazi vezani uz troškove goriva i maziva identificirani su u 20 izvješća od ukupno 73 revidirane institucije (stupanj zastupljenosti: 27,40 %).
7. Nalazi vezani uz uspostavu organizacijske strukture identificirani su u 19 izvješća od ukupno 73 revidirane institucije (stupanj zastupljenosti: 26,03 %).

Ostale kategorije revizijskih nalaza zabilježene su u manje od 20% slučajeva.

d) Sustavne mjere kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizijskih nalaza prema mišljenju Ureda za reviziju

Povjerenstvo je zatražilo od Ureda za reviziju da predloži sustavne mjere kojima bi bili otklonjeni uzroci ponavljanja određenih revizorskih nalaza.

U tom smislu, Ured za reviziju je, u dopisu broj: 01/4-16-1-1020/15 od 20. 7. 2015., dao prijedlog sustavnih mjera kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizorskih nalaza i unaprijedila transparentnost trošenja javnih sredstava.

Prijedlog sustavnih mjera kojima bi se otklonili uzroci ponavljanja određenih revizijskih nalaza i unaprijedili transparentnost i učinkovitost trošenja javnih sredstava:

1. Riješiti pitanje odgovornosti i primjerenosti ponašanja u javnom sektoru - kodeks ponašanja: trenutno ne postoje kodeksi ponašanja za izabrane dužnosnike u BiH. Kodeksima ponašanja, popraćenim regulatornim odredbama o sankcijama za slučajeve kršenja etičkih pravila, unaprijedili bi se standardi integriteta i odgovornosti i osigurao širi opseg nekaznenog sankcioniranja neetičkih ponašanja koja ugrožavaju javni interes. S obzirom na specifičnosti nekaznenih sankcija primjenjivih na izabrane dužnosnike, u usporedbi s ostalim kategorijama javnih dužnosnika (tj. imenovani dužnosnici, državni službenici itd), također bi se osigurala i učinkovitija provedba pravila integriteta samoregulacijom.

Primjerenost ponašanja i zakonskih rješenja: preispitati opravdanost i primjerenost postojećih zakonskih i podzakonskih rješenja (pitanje zamrzavanja i ponovnog aktiviranja mandata, „bijeli kruh“, naknade, povjerenstva). U procesu donošenja zakona i drugih propisa mora se, kao namjera i pretpostavka, uzeti u obzir načelo dobrog upravljanja javnim sredstvima, a zakonodavac biti maksimalno opredijeljen za osiguranje racionalnog korištenja sredstava poreznih obveznika. Svakom procesu usvajanja nekog propisa mora prethoditi procjena mogućih finansijskih, ekonomskih i efektivnih posljedica (zakon o procjeni učinka propisa). Osim toga, potrebno je uspostaviti obvezu naknadne analize učinaka donesenih propisa, kako bi se izbjegla percepcija da je svaka proračunska potrošnja zakonita, bez obzira na primjerenost i učinke njezine realizacije.

2. Uvesti standarde potrošnje i ponašanja za osjetljive kategorije troškova kao što su:
  - nabava računalne i ostale opreme (kada nabaviti računalnu opremu i koje tehničke osobine ta oprema opravdano treba imati);
  - korištenje usluga reprezentacije (tko i u kojim uvjetima može koristiti reprezentaciju, u kojim objektima, urediti pitanje primanja i davanja darova itd.). Uvesti odgovarajuća ograničenja koja će odražavati načela primjerenosti i pristojnosti dobrog domaćina;
  - korištenje i nabava službenih mobilnih telefona (tko i kada može nabaviti mobilni aparat, koji model, kad se može obaviti zamjena itd.).

Svaku nabavu mora pratiti analiza opravdanosti, koju treba povezati s ostvarivanjem ciljeva institucije i unaprjeđenjem njezinog poslovanja.

3. Pravovremeno donositi proračun institucija BiH, sukladno zakonskim procedurama, te ga razmatrati i usvajati na temelju kvalitetnih i temeljitih analiza opravdanosti visine izdataka za mnogobrojne kategorije troškova.
4. Uvesti strateško planiranje - vizija razvoja institucije BiH s jasnim i operativnim rješenjima koja, u konačnici, vode k poboljšanju učinkovitosti i većoj kvaliteti rada institucije.

5. Povećati učinkovitost sustava unutarnjih kontrola u institucijama BiH. Učinkovitost sustava unutarnjih kontrola može se poboljšati rješavanjem tri glavna segmenta, i to:
  - jačanjem javne odgovornosti za utrošeni javni novac i jačanjem odgovornosti za realizaciju preporuka revizije i zaključaka parlamenta;
  - izvješćivanjem o ostvarenim i planiranim rezultatima i učincima, a ne samo o ostvarenim i planiranim proračunskim sredstvima – povezati ciljeve/rezultate sa sredstvima programskog budžetiranja;
  - potpunim uvođenjem i unaprjeđenjem sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnoj upravi koja počiva na tri stupa (sustav financijskog upravljanja i kontrole – interna revizija – središnja harmonizacijska jedinica).

Povećati razinu kontrole evidencija - revizija se često suočava s problemom neurednih i nepotpunih evidencija, što onemogućuje potpunu namjensku kontrolu javnih sredstava, uslijed čega se stječe dojam da subjekti javnog sektora na ovaj način namjerno dovode u zabludu prezentiranjem nepotpunih odnosno prilagođenih podataka. Evidencije, prije nego postanu konačne i postanu osnovom za obračun raznih vrsta naknada, trebaju biti predmetom višestruke unutarnje kontrole;
6. Definirati zapošljavanje - angažiranje putem ugovora o djelu (i ugovora o privremenim i povremenim poslovima), budući da veliki broj institucija BiH koristi ovakav oblik zapošljavanja koji nije potpuno transparentan i za koji se izdvaja veliki iznos sredstava iz proračuna. Također je potrebno unaprijediti rad tijela koja imaju utjecaja na proces zapošljavanja u institucijama BiH s aspekta transparentnosti i zakonitosti procesa zapošljavanja (Agencija za državnu službu, Upravna inspekcija). Višegodišnji problem angažiranja putem raznih ugovora potrebno je konačno urediti i uspostaviti jasna i precizna pravila. Nadalje, potrebno je pojačati kontrolne mehanizme nadležnih institucija prilikom planiranja i usvajanja sistematizacija radnih mjesta. Revizija napominje kako se u ovom segmentu u mnogo slučajeva iskorištavaju i preporuke revizije u svrhe netransparentnog i novog zapošljavanja, što nije bila namjera revizije. Naime, uočena je praksa prevođenja oblika radnog odnosa po osnovi ugovora o djelu u stalni radni odnos upravo osoba koje su bile angažirane po osnovi ugovora o djelu, uz provođenje formalnih procedura. Prije svega je potrebno koristiti unutarnje resurse, preraspodjelu posla itd.
7. Pitanje policijskog dodatka već godinama je neriješeno, nedostaju odgovarajući podzakonski akti kojima bi se u cijelosti uredila ova problematika sukladno Zakonu o plaćama u institucijama BiH (članak 19. stavak (4)).
8. Sudski sporovi - troškovi zbog izgubljenih sudskih sporova institucija BiH i dalje predstavljaju značajan izdatak, a pitanje odgovornosti u takvim slučajevima nije uređeno niti definirano.
9. Zakup prostora - potrebno je sustavno urediti i definirati na temelju strateškog opredjeljenja (strategija za rješavanje pitanja smještaja institucija BiH) vezano uz pitanje kupovine, izgradnje, najma, lokacijskog smještaja itd.
10. Borba protiv prijevare i korupcije, neučinkovitost i letargičnost u procesu borbe i prevencije korupcije i prijevare - izrada strateških dokumenata i akcijskih planova, planova integriteta, zaštita „zviždača“ te proaktivan odnos prema korupciji u institucijama BiH – potrebno je primijeniti donesene planove i osigurati političku klimu za borbu protiv korupcije. Potrebno je redovno provoditi detaljne analize i evaluacije učinkovitosti u primjeni usvojenih strateških dokumenata iz područja borbe protiv korupcije s ciljem pravovremenog reagiranja na odstupanja. Institucije vlasti trebaju osigurati političku klimu za borbu protiv korupcije sustavnim djelovanjem i temeljitim praćenjem primjene strateških dokumenata.

11. Upravljanje ljudskim resursima temeljni je preduvjet za ostvarivanje strateških ciljeva razvoja svake institucije, te je u ovom segmentu potrebno provesti odgovarajuće stručne analize, evaluacije iz kojih bi proistekli strateški planovi upravljanja ljudskim resursima.
12. Institut tehničkog mandata - pozitivnim zakonodavstvom BiH nije uređeno pitanje nadležnosti, trajanja i druga pitanja vezana uz ovaj institut (prava, obveze, ovlasti itd.). Vijeće ministara BiH, putem nadležnog ministarstva, treba urediti ovo pitanje u punom kapacitetu. Također, problem isteklih mandata postaje izuzetno raširena pojava, tako da danas mnoge institucije na razini BiH funkcioniraju s čelnim ljudima kojima je istekao mandat.
13. Uvažavajući činjenicu da je donesen novi Zakon o javnim nabavama, koji će biti predmetom revizije u 2015. godini, potrebno je poduzeti sve aktivnosti u cilju donošenja podzakonskih akata sukladno novom Zakonu, kao i posvetiti više pozornosti educiranju osoba uključenih u proces javnih nabava. Potrebno je unaprijediti/osigurati kvalitetan sustav unutarnjih kontrola u procesu javnih nabava, budući da je proces visokorizičan s aspekta korupcije i prijevare.
14. Sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH, doneseni su interni akti kojima se uređuju troškovi korištenja službenih automobila, telefona i reprezentacije, iako je obveza proistekla još iz 2008. godine, a primjena tih akata počinje teći tek u 2015. godini, što je i dalje ostavljalo mnogo prostora za šarolikost ponašanja i nenamjensko korištenje. Revizija će cijeliti kvalitetu donesenih pravilnika po uspješnosti sprječavanja nenamjenske potrošnje za ove iznimno osjetljive kategorije troškova, gdje je tanka nit između korištenja u privatne i službene svrhe (stroge i precizne evidencije preduvjet su za kontrolu i ocjenu namjenske potrošnje). Treba imati u vidu kako se upravo ovi troškovi u javnosti percipiraju kao glavni elementi rasipništva i neprimjerenosti trošenja novca poreznih obveznika, pri čemu učinak rada institucija često ostaje nezapažen u javnosti.
15. Donijeti zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH odvojeno za izvršnu, zakonodavnu i sudbenu vlast, te poštivati status institucija koje su osnovane na temelju posebnih zakona (*lex specialis*) ili posluju po njima. Potrebno je urediti sustav plaća i naknada na cjelovit način kako bi se izbjegla šarolikost i primjena više propisa za obračun plaća i naknada u pojedinim institucijama.
16. Kapitalna ulaganja - sustavno urediti područje kapitalnih ulaganja na način da ih vode i organiziraju stručni i kompetentni ljudi, što do sada nije bio slučaj (do sada je svaka institucija zasebno imala kapitalna ulaganja, pri čemu je revizija uočila da često nemaju stručne i kompetentne zaposlenike za takve projekte).
17. Sustavno rješavati pitanje raspolaganja imovinom na razini BiH, što je jedan od segmenata dugogodišnjeg problema u pogledu državne imovine. Potrebno je imati proaktivan odnos po pitanju rješavanja državne imovine u cjelini, jer postojeći status generira mnogobrojne probleme i svakojake rizike.

e) Aktivnosti i mjere kojima će se spriječiti zlouporabe i preventivno djelovati protiv daljnjih zlouporaba slabosti sustava

Povjerenstvo je razmotrilo pregled nedostajućih propisa i sugeriranih kontrolnih postupaka koje je Ured za reviziju objavio kao prilog (Tablica 1.) uz Izvješće o reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2014. godinu.

Kako bi se zaustavila praksa iskorištavanja slabosti sustava i počela nametati kvalitetna zakonska rješenja, izgrađivali standardi potrošnje i ponašanja, nastavilo jačanje odgovornosti za raspolaganje javnim novcem i odgovornosti pri izvršenju proračuna, Povjerenstvo se opredjelilo za snažniju podršku jačanju sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru,

uvažavajući činjenicu da jak i učinkovit sustav unutarnjih kontrola znatno smanjuje rizik od zlouporaba. Stoga je Povjerenstvo izdvojilo sljedeće dvije skupine aktivnosti usmjerenih k jačanju kontrolnog okruženja u namjeri sužavanja prostora za *ad hoc* postupanja pri izvršenju proračuna i proizvodnju primjenu pravila potrošnje, te povećanja stupnja preventivnog djelovanja:

a) aktivnosti na jačanju kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa i

b) aktivnosti i mjere usmjerene k dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka.

1. Aktivnosti na jačanju kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa:

1.1. Kategorije izdataka u proračunu institucija BiH izdvojene za prioritete aktivnosti jačanja kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa:

1.1.1. «Naknade za topli obrok za vrijeme rada» (donijeti propis kojim će se urediti jedinstvena ispata naknada za topli obrok za vrijeme rada, odnosno isti iznosi za sve institucije BiH);

1.1.2. «Regres za godišnji odmor» (donijeti propis kojim će se urediti jedinstvena isplata naknada za regres, odnosno isti iznosi za sve institucije BiH);

1.1.3. «Naknade za korištenje osobnog vozila u službene svrhe» (jasno definirati procedure mogućeg korištenja osobnog vozila u službene svrhe);

1.1.4. «Putni troškovi u zemlji» (dodatno uspostaviti sustav koji će osigurati realiziranje ovih troškova isključivo u svrhe vezane za poslove i zadatke iz opisa radnih mjesta);

1.1.5. «Putni troškovi u inozemstvu» (dodatno razmotriti pitanje priznavanja 30% dnevnica i osigurati jedinstven i pravno utemeljen način postupanja u svim institucijama u istim ili sličnim situacijama);

1.1.6. «Izdaci za internet» (propisati podzakonskim aktom Vijeća ministara BiH i raditi na uvođenju sistema e-vlade u institucijama, kad je to moguće);

1.1.7. «Gorivo (benzin, dizel, mlazno gorivo, ostalo)» (utvrditi opća pravila potrošnje i ponašanja u korištenju motornih vozila);

1.1.8. «Ugovori o djelu» (donijeti jedinstvena pravila i procedure u pogledu angažiranja, visine naknada i trajanja ugovora; ugovori se zaključuju za obavljanje poslova koji po svojoj prirodi ne mogu biti predmetom ugovora o djelu, tj. za obavljanje poslova koji su po svojoj biti isti ili slični poslovima na sistematiziranim radnim mjestima i sl.; radi se o netransparentnom načinu angažmana osoblja, što je neprihvatljiva praksa kada je riječ o javnom sektoru);

1.1.9. «Ugovori za privremene i povremene poslove» (cjelovito definirati ovu vrstu izdatka; izraditi analize ove kategorije izdatka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti troškove angažmana lokalnog osoblja u DKP mreži);

1.1.10. «Izdaci za rad u upravnim, nadzornim i drugim radnim tijelima» (uspostaviti sustavne evidencije o osnovanim radnim tijelima te jasne kriterije i pravila osnivanja; utvrditi transparentne procedure i kriterije za imenovanje članova; pratiti trajanje mandata imenovanih članova; definirati jasne zadatke pri formiranju radnih tijela i jednoobrazne procedure izvješćivanja o radu; isplate naknada za rad temeljiti na ostvarenim rezultatima u odnosu na postavljene ciljeve);

- 1.1.11. «Nabava zemljišta» (zbog izuzeća od primjene Zakona o javnim nabavama, osigurati primjenu načela ovog zakona koja govore o transparentnosti);
- 1.1.12. «Nabava građevina» (uspostaviti pravilo kojim će se spriječiti praksa da velike investicijske projekte vode institucije koje uopće nemaju educirano osoblje za takve aktivnosti, što je veliki rizik za uspješnu i zakonitu realizaciju određenog projekta; sustavno riješiti pitanje realizacije velikih kapitalnih projekata);
- 1.1.13. «Nabava opreme» (utvrditi jedinstvena pravila i standarde za nabavu opreme i politike zadržavanja, odnosno upravljanja sredstvima) pravilima obuhvatiti i kategoriju «Nabava stalnih sredstava u obliku prava» koja se u najvećoj mjeri odnosi na Ministarstvo komunikacija i prometa BiH na ime nabave softverskih soft licenci.

2. Aktivnosti i mjere usmjerene k dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka:

- 2.1. Kategorije izadataka u proračunu institucija BiH izdvojene za prioritetne aktivnosti i mjere usmjerene ka dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka:
  - 2.1.1. «Izdaci za poštanske usluge» (utvrditi mehanizme kontrole za većinu institucija BiH);
  - 2.1.2. «Izdaci za BiH PAK» (izraditi pisane analize ove kategorije izadataka o kvaliteti i cijeni usluga);
  - 2.1.3. «Izdaci za energiju i komunalne usluge» (utvrditi mehanizme kontrole za većinu institucija, izraditi pisane analize ove kategorije izadataka i godišnjih potreba);
  - 2.1.4. «Ostale komunalne usluge» (utvrditi mehanizme kontrole za većinu institucija, izraditi pisane analize ove kategorije izadataka i godišnjih potreba);
  - 2.1.5. «Izdaci za obrasce i papir, računalni materijal, uredski materijal» (objediniti sustav nabava radi racionalnosti, uvesti obvezu interne evidencije utroška);
  - 2.1.6. «Stručne knjige i literatura» (uspostaviti kriterije za priznavanje ove vrste izadataka);
  - 2.1.7. «Izdaci za odjeću, uniforme i platno» (precizirati prava korištenja na temelju analiza i sumiranja godišnjih potreba);
  - 2.1.8. «Materijal za pranje i čišćenje» (objediniti sustav nabava radi racionalnosti);
  - 2.1.9. «Registracija motornih vozila» (izraditi analize ove kategorije izadataka i sumirati godišnje potrebe);
  - 2.1.10. «Prijevozne usluge – taxi» (donijeti instrukcije o priznavanju ovih rashoda);
  - 2.1.11. «Unajmljivanje prostora, zgrada i stanova» (zbog izuzeća od primjene Zakona o javnim nabavama, osigurati primjenu načela ovog zakona koja govore o transparentnosti; riješiti problem velike neujednačenosti u iznosima koji plaćaju institucije; utvrditi standarde potrebnog prostora). Mjerama obuhvatiti i kategoriju «Ostalo unajmljivanje» (unajmljivanje skladišta, parkirališta, smještaja telekomunikacijske opreme, zemljišta, opreme, vozila, tornjeva, ADSL vodova itd.);
  - 2.1.12. «Popravak zgrada» (izraditi odgovarajuće godišnje projekcije i izdavati odobrenja za ulaganja; utvrditi kriterije kad su u pitanju ulaganja u zgrade koje nisu u vlasništvu institucija BiH, pri čemu bi ulaganja u tuđu imovinu trebalo implicirati snižavanje troškova iznajmljivanja imovine);
  - 2.1.13. «Popravak opreme» (izraditi godišnje projekcije i izdavati odobrenja za ulaganja; utvrditi kriterije kad su u pitanju ulaganja u opremu koja nije u vlasništvu institucija BiH);
  - 2.1.14. «Popravak vozila» (u svim institucijama uspostaviti evidencije o obavljenim servisima, popravcima, zamjeni guma itd.):

- 2.1.15. «Usluge pranja vozila» (uspostaviti kriterije i donijeti naputke o priznavanju ovih troškova);
- 2.1.16. «Usluge održavanja softvera» (izraditi pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
- 2.1.17. «Osiguranje imovine» (uspostaviti kriterije na razini institucija BiH o tome koja imovina treba biti osigurana; definirati donji prag vrijednosti imovine za obvezno osiguranje);
- 2.1.18. «Usluge medija» (cjelovito definirati ovu vrstu izdatka, izraditi analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.19. «Usluge tiskanja» (izraditi pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.20. «Usluge javnog informiranja i odnosa s javnošću» (usvojiti kriterije za to tko ima pravo na tisak i koliki je broj dnevnih i tjednih novina prihvatljivo nabaviti; obuhvatiti i izdatke za objavu raznih vrsta oglasa u dnevnim i tjednim novinama);
- 2.1.21. «Pružanje ugostiteljskih usluga i usluga smještaja» (cjelovito definirati ovu vrstu izdatka, izraditi pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.22. «Usluge održavanja konferencija i obrazovanja» (donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.23. «Usluge stručnog obrazovanja» (donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.24. «Autorski honorari» (donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti kategoriju ugovora o djelu);
- 2.1.25. «Računalne usluge» (izraditi pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
- 2.1.26. «Usluge prevođenja» (izraditi pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe);
- 2.1.27. «Stručne usluge» (izraditi pisane analize ove kategorije izdataka i sumirati godišnje potrebe; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti kategoriju ugovora o djelu);
- 2.1.28. «Usluge primarne zdravstvene zaštite» (učiniti pravila transparentnim; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka; obuhvatiti izdatke koji se odnose na Ministarstvo obrane BiH i Ministarstvo vanjskih poslova BiH);
- 2.1.29. «Ostale medicinske i liječničke usluge» (učiniti pravila transparentnim; donijeti instrukcije i kriterije za priznavanje ovih izdataka);
- 2.1.30. «Rekonstrukcija i investicijsko održavanje» (izraditi odgovarajuće projekcije i dugoročne planove ulaganja, usvojiti jedinstveni plan na razini institucija BiH);
- 2.1.31. «Tekući grantovi i transferi» i «Kapitalni grantovi» (učiniti pravila i procedure transparentnima; ojačati sustav unutarnjih kontrola).

IV. ZAKLJUČCI

Na osnovi detaljne obrade revizorskih izvješća za 2014. godinu, Povjerenstvo je na 15. sjednici, održanoj 27. 10. 2015., jednoglasno usvojilo sljedeće zaključke:

1. Zastupnički dom prihvaća 73 revizorska izvješća o finansijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu, od toga:

- a) 66 revizorskih izvješća čije je financijsko poslovanje ocijenjeno revizorskim „pozitivnim mišljenjem“ i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“ - Prilog 1. Zbirnog mišljenja.
  - b) 7 revizorskih izvješća čije je financijsko poslovanje ocijenjeno revizorskim „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“ i jednim „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“ - Prilog 2. Zbirnog mišljenja.
2. Zastupnički dom obvezuje vodstva 36 institucija BiH čije je financijsko poslovanje u 2014. godini ocijenjeno revizorskim „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“ na poduzimanje svih potrebnih mjera iz nadležnosti svake institucije posebno, kako bi se izbjegle daljnje posljedice problema u poslovanju na koje je revizija skrenula pozornost pri isticanju predmeta u pozitivnom mišljenju, a posebno da materijalnost takvih nalaza revizije eventualno ne preraste u buduće kvalifikacije u sljedećim izvješćima revizije.
  3. Zastupnički dom usvaja predložene zaključke Povjerenstva za sedam institucija BiH sadržane u pojedinačnim mišljenjima Povjerenstva za svaku instituciju BiH, a čija su revizorska izvješća o financijskom poslovanju za 2014. godinu bila predmetom detaljne analize u povjerenstvu - Prilog 2. Zbirnog mišljenja.
  4. Zastupnički dom traži od Vijeća ministara BiH da najkasnije do kraja veljače 2016. razmotri revizorska izvješća za 2014. godinu, s naglaskom na sedam institucija BiH čija su revizorska izvješća o financijskom poslovanju za 2014. godinu ocijenjena revizorskim „mišljenjem s rezervom“, „mišljenjem s rezervom uz isticanje predmeta“ i jedno izvješće „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“, kao i pripadajuće zaključke iz Priloga 2., uz obvezu izrade cjelovite informacije o tome i njene dostave Parlamentarnoj skupštini BiH u roku ne duljem od 30 dana od dana razmatranja, a koja će minimalno sadržavati sljedeće:
    - 4.1. programe aktivnosti i mjere koje će se poduzeti u navedenih sedam institucija iz Priloga 2., u pravcu prevladavanja teškoća u poslovanju i preventivnog djelovanja kako se one ne bi ponovile u sljedećim izvješćima;
    - 4.2. izjašnjenje Vijeća ministara BiH o sustavnim mjerama koje je predložio Ured za reviziju (navedene pod točkom III.d. od 1. do 18. Zbirnog mišljenja) kojima bi se na sustavnoj razini otklonili uzroci ponavljanja određenih revizijskih nalaza;
    - 4.3. Izjašnjenje Vijeća ministara BiH u obliku programa, s nositeljima obveza i rokovima za provođenje aktivnosti usmjerenih ka jačanju kontrolnog okruženja donošenjem novih propisa ili dogradnjom postojećih propisa (izdvojene prema kategorijama izdataka navedenim u točki III.e. od 1.1.1. do 1.1.13. Zbirnog mišljenja), kao i aktivnosti i mjere usmjerene ka dodatnom jačanju nadzora i kontrolnih postupaka (izdvojene prema kategorijama izdataka navedenim u točki III.e. od 2.1.1. do 2.1.31. Zbirnog mišljenja).

V. NADZOR NAD REALIZACIJOM PREPORUKA UREDA I ZAKLJUČAKA POVJERENSTVA USVOJENIH U ZASTUPNIČKOM DOMU

a) Planirani nadzor nad realizacijom zaključaka Povjerenstva odnosno zaključaka Doma u 2015. godini

Nakon što okonča parlamentarnu proceduru povodom revizorskih izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu, Povjerenstvo će, u suradnji s Uredom za reviziju,

i dalje inzistirati na provođenju nadzora nad realizacijom preporuka Ureda za reviziju i odgovarajućih zaključaka Povjerenstva usvojenih u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

U tom kontekstu i u skladu s načelom kontinuiteta rada radnih tijela PSBiH, početkom 2016. godine Povjerenstvo će od Ureda za reviziju pribaviti listu institucija BiH koje nisu postupile prema navedenim zaključcima Povjerenstva i preporukama Ureda u razdoblju od javne objave revizorskog izvješća za 2014. godinu do isteka proračunske 2015. godine.

Potom će Povjerenstvo zahtijevati od institucija BiH koje budu navedene na listi Ureda za reviziju da mu dostave informacije o realizaciji zaključaka Povjerenstva i preporuka Ureda iz pojedinačnog i Zbirnog mišljenja, usvojenih u Zastupničkom domu. Navedene informacije bit će proslijeđene Ministarstvu financija i trezora BiH na poduzimanje potrebnih mjera, jer će ovo ministarstvo u travnju 2016. godine utvrditi prioritete i odrediti maksimalne iznose proračuna za svakog proračunskog korisnika za 2017. godinu, te obaviti korekcije prema eventualnim zaključcima koji budu izraženi kao stav Povjerenstva u odnosu na moguće slučajeve neprimjerenog provođenja ranijih zaključaka i preporuka revizije.

VI. DOSTAVA MIŠLJENJA

Nakon što Zastupnički dom usvoji Zbirno mišljenje Povjerenstva s priložima 1. i 2., potrebno je za sve 73 institucije BiH dostaviti Zbirno mišljenje, zajedno s njihovim pojedinačnim mišljenjem Povjerenstva iz priloga 1. ili 2.

Potrebno je Zbirno mišljenje zajedno sa svim priložima dostaviti Vijeću ministara BiH, Ministarstvu financija i trezora BiH, Tužiteljstvu BiH i Uredu za reviziju.

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Predrag Kožul

Uz Zbirno mišljenje: prilozi 1. i 2. Zbirnog mišljenja

Prilog 1. Zbirnog mišljenja

Broj:01/4-50-3-4-15/15
Sarajevo, 27. 10. 2015. godine

ZASTUPNIČKOM DOMU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Na temelju čl. 32. i 47. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 79/14), a sukladno Planu Povjerenstva za razmatranje revizorskih izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH u 2014. godini, Povjerenstvo za financije i proračun Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je na 15. sjednici, održanoj 27. 10. 2015., razmatralo revizorska izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu s „pozitivnim mišljenjem” i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta” (podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH), te Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavlja

MIŠLJENJE

o revizorskim izvješćima o financijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu s utvrđenim „pozitivnim mišljenjem” i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta”

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je 10. i 14. 7. 2015. Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dostavio izvješća o obavljenoj reviziji financijskog poslovanja 73 institucije BiH za 2014. godinu.

Revizorska izvješća o financijskom poslovanju s utvrđenim „pozitivnim mišljenjem” i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta” za 2014. godinu, koja, sukladno Planu Povjerenstva, nisu bila predmetom detaljne analize Povjerenstva, tiču se 66 institucija BiH:

- **Pozitivna mišljenja (31 institucija BiH):**
  1. Agencija za antidopinšku kontrolu BiH
  2. Agencija za državnu službu BiH
  3. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH
  4. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
  5. Agencija za osiguranje u BiH
  6. Agencija za poštanski promet BiH
  7. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH
  8. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH

9. Agencija za sigurnost hrane BiH
10. Agencija za statistiku BiH
11. Agencija za promidžbu inozemnih ulaganja u BiH
12. Agencija za zaštitu osobnih podataka BiH
13. Arhiv BiH
14. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja BiH
15. Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH
16. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
17. Direkcija za europske integracije BiH
18. Institucija ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH
19. Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH
20. Institut za akreditiranje BiH
21. Institut za intelektualno vlasništvo BiH
22. Institut za standardizaciju BiH
23. Konkurencijsko vijeće BiH
24. Memorijalni centar Srebrenica – Potočari spomen-obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995 godine Srebrenica
25. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
26. Odbor državne službe za žalbe BiH
27. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
28. Sud BiH
29. Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja
30. Ured za harmonizaciju i koordinaciju sustava plaćanja u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju BiH
31. Ured za zakonodavstvo BiH.

• **Pozitivna mišljenja uz isticanje predmeta (35 institucija BiH):**

1. Agencija za javne nabave BiH
2. Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
3. Agencija za policijsku potporu
4. Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
5. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH
6. Centar za uklanjanje mina u BiH
7. Središnje izborno povjerenstvo BiH
8. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
9. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
10. Državna agencija za istrage i zaštitu BiH
11. Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH
12. Fond za povratak BiH
13. Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH
14. Granična policija BiH
15. Institut za mjeriteljstvo BiH
16. Institut za nestale osobe BiH
17. Jedinica za provedbu Projekta izgradnje Zavoda za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH
18. Povjerenstvo za koncesije BiH
19. Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH
20. Ministarstvo pravde BiH
21. Ministarstvo sigurnosti BiH

22. Ministarstvo civilnih poslova BiH
23. Ministarstvo financija i trezora BiH
24. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
25. Tužiteljstvo BiH
26. Parlamentarna skupština BiH
27. Pravobraniteljstvo BiH
28. Predsjedništvo BiH
29. Regulatorna agencija za komunikacije BiH
30. Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH
31. Ured za razmatranje žalbi
32. Ured za veterinarstvo BiH
33. Ustavni sud BiH
34. Vijeće za državnu potporu
35. Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH.

Povjerenstvo za financije i proračun Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je na 15. sjednici, održanoj 27. 10. 2015., razmatralo 66 revizorskih izvješća o financijskom poslovanju institucija BiH za 2014. godinu s „pozitivnim mišljenjem” i „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta”, te je jednoglasno:

- prihvatilo navedena izvješća i uputilo ih u daljnju parlamentarnu proceduru, s prijedlogom Domu za usvajanje.

Povjerenstvo je, također jednoglasno, usvojilo sljedeći zaključak:

1. Zastupnički dom obvezuje vodstva 35 institucija BiH čije je financijsko poslovanje u 2014. godini ocijenjeno revizorskim „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“ na poduzimanje svih potrebnih mjera iz nadležnosti svake institucije posebno, kako bi se izbjegle daljnje posljedice pojava na koje je revizija skrenula pozornost pri isticanju predmeta u „pozitivnom mišljenju“, a posebno da materijalnost takvih nalaza revizije eventualno ne preraste u buduće kvalifikacije u sljedećem izvješću revizije.

Na temelju članka 122. Poslovnika, Povjerenstvo je za izvjestioca na sjednici Doma odredilo Predraga Kožula, predsjedatelja Povjerenstva.

Predsjedatelj Povjerenstva

Predrag Kožul

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a